

OBSAH

ÚVODEM KE STUDIUM	5
KAPITOLA 1	
ÚLOHA FILOZOFIE V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A SPOLEČNOSTI. ZÁKLADNÍ TYPY FILOZOFICKÉHO MYŠLENÍ	9
Vznik filozofie	10
Předmět filozofie	12
Základní otázka filozofie	15
Dialektika a metafyzika	27
KAPITOLA 2	
VZNIK A VÝVOJ MARXISTICKÉ FILOZOFIE	30
Společenské a třídní předpoklady vzniku marxistické filozofie	30
Gnozeologické předpoklady vzniku marxistické filozofie	31
Rozvoj poznání společnosti. Tři zdroje marxismu	32
Vznik marxistické filozofie	36
Leninovo rozvinutí marxistické filozofie	43
Charakter marxisticko-leninské filozofie	49
KAPITOLA 3	
ZÁKLADNÍ OTÁZKY MARXISTICKÉHO FILOZOFICKÉHO MATERIALISMU. HMOTA A VĚDOMÍ	53
Marxisticko-leninské pojetí hmoty	53
Hmota a pohyb. Základní formy pohybu	59
Prostor a čas jako formy pohybující se hmoty	62
Vědomí jako produkt hmoty	65
Materiální jednota světa	68
KAPITOLA 4	
MATERIALISTICKÁ DIALEKTIKA JAKO TEORIE A METODA ZKOUMÁNÍ A REVOLUČNÍ PŘEMĚNY SVĚTA	72
Vývoj dialektického myšlení	73

Zákony materialistické dialektiky	76
Zákon jednoty a boje protikladů	83
Zákon přeměny kvantitativních změn v kvalitativní a naopak	88
Zákon negace negace	92
Kategorie materialistické dialektiky	94
KAPITOLA 5	
MARXISTICKO-LENINSKÁ TEORIE POZNÁNÍ A PRAXE	104
Pojem poznání	104
Základní principy marxisticko-leninské teorie poznání	109
Základní formy poznání	111
Marxisticko-leninské pojetí pravdy	113
Společenská praxe a poznání	116
Základní charakteristika vědeckého poznání	122
Základní metody vědeckého poznání	125
Vědecká teorie a vědecké objevy	132
KAPITOLA 6	
ZÁKLADY MATERIALISTICKÉHO POJETÍ DĚJIN	135
<i>A. Základní východiska materialistického pojetí dějin a zákony společenského vývoje</i>	135
Vznik historického materialismu	136
Přírodní podmínky života společnosti	141
Výrobní způsob — dialektická jednota výrobních sil a výrobních vztahů	144
Společenskoekonomická formace	148
Základna a nadstavba společnosti	153
Zákonitosti společenského vývoje	154
<i>B. Společenská determinovanost a svoboda člověka</i>	157
Marxisticko-leninské pojetí determinismu	160
KAPITOLA 7	
SPOLEČENSKÝ POKROK	169
Podstata společenského pokroku	169
Kritéria společenského pokroku	178
Společenský pokrok a současná epocha	180
KAPITOLA 8	
ÚLOHA VĚDY A TECHNIKY VE SPOLEČENSKÝCH PROCESECH	189
Vědeckotechnická revoluce	193
KAPITOLA 9	
ÚLOHA LIDOVÝCH MAS A OSOBNOSTI V DĚJINÁCH	203

KAPITOLA 10	
HISTORICKÉ FORMY LIDSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	214
KAPITOLA 11	
TEORIE TRÍD A TRÍDNÍHO BOJE. REVOLUCE A STÁT	223
<i>A. Třídy a třídní boj</i>	223
Vznik a podstata společenských tříd	224
Sociální a nadstavbové rysy třídy	230
Třídní boj	232
<i>B. Sociální revoluce jako zákonitost dějin</i>	237
Podstata a příčiny sociální revoluce	238
Objektivní a subjektivní podmínky a formy sociální revoluce	247
<i>C. Filozofické problémy politické moci, státu a diktatury proletariátu</i>	254
Podstata politické moci	254
Původ a podstata státu	255
Typ a forma státu. Funkce vykořisťovatelského státu	258
Socialistický stát a politická organizace socialistické společnosti	261
Perspektivy socialistického státu	266
KAPITOLA 12	
LENÍNSKÉ POJETÍ POLITIKY. VZTAH FILOZOFIE A POLITIKY	269
Podstata politických vztahů	269
Strukturální prvky politiky	273
KAPITOLA 13	
SPOLEČENSKÉ VĚDOMÍ, JEHO STRUKTURA A ZÁKONITOSTI ZMĚN	283
Základní vymezení vztahu společenského bytí a společenského vědomí	283
Konkrétně historická určenost a vývoj společenského vědomí	287
Struktura společenského vědomí a jeho formy	294
KAPITOLA 14	
MARXISMUS-LENINISMUS A NÁBOŽENSTVÍ	300
KAPITOLA 15	
SPOLEČNOST A MORÁLKA	311
Komunistická morálka jako nejvyšší stupeň mravního vývoje lidstva	314
KAPITOLA 16	
VĚDA VE STRUKTUŘE SPOLEČENSKÉHO VĚDOMÍ	321
KAPITOLA 17	
SOCIALISMUS A VŠESTRANNÝ ROZVOJ ČLOVĚKA	331

KAPITOLA 18	
KRITIKA ZÁKLADNÍCH SMĚRŮ SOUČASNÉ BURŽOAZNÍ FILOZOFIE	341
Základní charakteristika současné buržoazní filozofie	341
Základní směry buržoazní filozofie	344
Leninské principy kritiky buržoazní filozofie	356
KAPITOLA 19	
ÚLOHA REVIZIONISMU A ANTIKOMUNISMU V SOUČASNÉM IDEOLOGICKÉM BOJI. KRITIKA FILOZOFICKÝCH ZÁKLADŮ ANTIKOMUNISMU A REVIZIONISMU	360
Příčiny a charakter zostřování ideologického boje v současné etapě	360
Ideově politický boj mezi komunismem a antikomunismem	363
Ideologická diverze	366
Revizionismus jako hlavní spojenec a nástroj antikomunismu	367
Kritika filozofických základů současného antikomunismu a revizionismu	372
ZÁVĚR	
VÝZNAM MARXISTICKO-LENINSKÉ FILOZOFIE V PODMÍNKÁCH BUDO-VÁNÍ ROZVINUTÉ SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	381
JMENNÝ REJSTRÍK	385